Lausunto

H 2114/01.02.01/2018

Tulli
Tavara- ja liikennevalvontayksikkö
Jarkko Keskinen

11.12.2018

Eduskunnan hallintovaliokunta

HE 179/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain sekä asevelvollisuuslain 97 a §:n muuttamisesta

Tulli on tutustunut Hallituksen esitykseen ja lausuu niistä seuraavaa.

Tulli on ampuma-aselain kohdalla EU:n sisäisiä siirtoja, tuontia, vientiä ja kauttakuljetusta valvova viranomainen ja Tullia koskee tässä ampuma-aselain muutoksessa vain näihin toimintoihin vaikuttavat muutokset ja niitä Tulli seuraavassa kommentoi.

2 §:n 1 momentissa on säädetty, että millaisia esineitä pidetään ampuma-aseina. Voimassaolevaan säädökseen verrattuna ainoa muutos on, että HE:ssä ei enää edellytettäisi yhtenä kriteerinä vaaran aiheuttamista ihmiselle. Tullilla ei ole huomauttamista tähän muutokseen.

2 §:n 2 momenttiin on lisätty uutena asiana säädös, jolla ampuma-aseeksi katsotaan myös sellainen esine, joka on suunniteltu paukkupatruunoiden laukaisemista varten, jollei sen muutamista 1 momentin mukaiseksi ole teknisesti estetty. Sisäministeriön asetuksella säädetään teknisistä vaatimuksista muuntamisen estämiseksi. Tulli korostaa, että käytännön tullivalvonnan kannalta nämä sisäministeriön asetuksella säätämien teknisten vaatimusten sisältö tulee olemaan keskeisessä roolissa. Näiden teknisten vaatimusten tulisi ensinnäkin olla sellaiset, joilla tosiasiallisesti estetään paukkupatruunoiden laukaisemiseen suunniteltujen esineiden muuntaminen 2 §:n 1 momentin mukaiseksi. Toiseksi, teknisten vaatimusten tulisi olla riittävän selkeät ja yksinkertaiset valvoa, jotta Tulli pystyisi käytännön tullivalvontaa suorittaessaan toteamaan niiden noudattamisen.

3 §:ssä on säädetty luvanvaraisista aseen osista. Voimassaolevaan säädökseen verrattuna HE:ssa luvanvaraisten aseen osien luetteloon on lisätty termeinä: ylä- ja alarunko, lukon kehys, luisti, patruunarulla, lukko ja lukon runko. Tässä on kuitenkin kyse terminologiasta, eivätkä nämä termimuutokset käytännössä muuta luvanvaraisten aseen osien luetteloa.

3 §:ssä on lisäksi täysin uutena asiana säädetty, että tietyt latauslaitteet on tarkoitus säätää luvanvaraisiksi aseen osiksi. Tällä tulee olemaan vaikutusta myös Tullin suorittamaan valvontaan. 3 §:n 2 momentissa on määritelty, että minkälaiset latauslaitteet on katsottava aseen osiksi. Tullilla ei ole kommentoitavaa näihin 2 momentin kriteereihin sinänsä, mutta sarjatuliaseiden latauslaitteiden sääntely on tehty tässä 3 §:ssä Tullin näkemyksen mukaan puutteellisesti.

3 §:n 3 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan seuraavaa: ”Tarkoituksena on saattaa yleisten sarjatuliaseiden latauslaitteet valvonnan piiriin” ja ”Modernien sarjatuliaseiden latauslaitteiden määrittely aseen osaksi on tarpeen yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi”.

Näistä toteamuksista huolimatta itse varsinaisessa pykälätekstissä ei ole kuitenkaan yksiselitteisesti säädetty, että yleisten sarjatuliaseiden latauslaitteet olisivat aseen osia. 3 §:n

2 momentissa on erikseen säädetty kriteerit itselataavien kertatuliaseiden latauslaitteen aseen osiksi, mutta sarjatuliaseiden latauslaitteista ei ole mitään mainintaa. 3 §:n 3 momentissa on säädetty tiettyjen sarjatuliasemallien latauslaitteiden poikkeuksista, joten tarkoitus lienee, että yleisten sarjatuliaseiden latauslaitteet olisivat aseen osia, koska muutenhan ei poikkeustakaan olisi tarpeen säätää. 3 §:n 5 momentista pystyy johtamaan tämän yleisten sarjatuliaseiden latauslaitteiden luokittelun aseen osiksi, koska siinä säädetään, että sarjatuliaseen osaksi katsotaan sellainen muu sarjatuliaseeseen suunniteltu esine, joka mahdollistaa sarjatulen.

Tullin näkemyksen mukaan tämä yleisten sarjatuliaseiden latauslaitteiden luokittelu aseen osaksi pitäisi kuitenkin selvyyden vuoksi säätää auki varsinaiseen pykälätekstiin esimerkiksi 3 §:n 2 momenttiin tyyliin: Aseen osaksi katsotaan myös latauslaite, jos se on sarjatuliaseen osa tai siihen liitettävä irrotettava latauslaite.

3 §:n 6 momentissa säädetään ”Aseen osana ei kuitenkaan pidetä latauslaitteeksi valmistettua esinettä, jonka toiminta on pysyvästi estetty. Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, millä edellytyksillä latauslaitteen toiminta on katsottava pysyvästi estetyksi.” Tulli korostaa, että käytännön tullivalvonnan kannalta nämä sisäministeriön asetuksella säätämien edellytysten sisältö tulee olemaan keskeisessä roolissa. Näiden edellytysten tulisi ensinnäkin olla sellaiset, joilla tosiasiallisesti estetään latauslaitteen toiminta pysyvästi ja toiseksi, niiden tulisi olla riittävän selkeät ja yksinkertaiset valvoa, jotta Tulli pystyisi käytännön tullivalvontaa suorittaessaan toteamaan niiden noudattamisen.

5 §:ssä on erikseen määritelty paukkupatruuna ja samalla 1 §:ssä on säädetty, että ampuma-aselakia ei kuitenkaan sovelleta paukkupatruunoihin. 1 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että pykälän toiseen momenttiin on tehty teknisluoteisia korjauksia, mutta muuten pykälä säilyisi ennallaan. Kuitenkin pykälän ensimmäiseen momenttiin on lisätty täysin uusi teksti ”lukuun ottamatta paukkupatruunoita”. Tullin näkemyksen mukaan lain sisältö ei olemassa olevaan lakiin verrattuna kuitenkaan paukkupatruunoiden osalta muutu ja tämä uusi sääntely on hyvä ja selkeä.

112 §:ssä, 112 a §:ssä ja 112 b §:ssä on säädetty ampuma-aseen deaktivoinnista. Voimassaolevassa laissa vastaava termi on pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase. Käytännössä asia on sama ja deaktivointi-termiä käytetään mm. EU:n deaktivointiasetuksessa (2015/2403) ja yleiskielessä, joten Tullin näkemyksen mukaan tämä muutos on hyvä ja kannatettava.

Tullilla ei ole kommentoitavaa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain, eikä asevelvollisuuslain 97 a §:n muuttamiseen.

Jarkko Keskinen
Tulliylitarkastaja